

**Azərbaycan Respublikası
Dövlət Gömrük Komitəsi**

Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikası

**Hesabat dövrü:
01.01.2020 – 30.11.2020**

(Məlumatlar hesabat dövründən sonrakı ayın 15-dək olan dövr ərzində hazırlanmışdır)

1) Xarici ticarətin gömrük statistikasının əsas göstəriciləri

Göstəricilər	Min ABŞ dolları ilə	Milyon ABŞ dolları ilə	İxrac və idxalın xüsusi çəkisi, faizlə
Xarici ticarət dövriyyəsi	22 746 064.19	22 746.07	100.00
o cümlədən:			
İxrac	13 060 548.39	13 060.55	57.42
İdxal	9 685 515.80	9 685.52	42.58
Xarici ticarət saldosu	3 375 032.59	3 375.03	-

2) Büdcə daxilölmaları haqqında məlumat

Gömrük ödənişləri	Məbləğ (min AZN)
Gömrük rüsumları üzrə	912 995.80
ƏDV üzrə	2 511 070.00
Aksizlər üzrə	128 129.40
Yol vergisi üzrə	33 321.20
Cəmi	3 585 516.40

3) Xarici ticarət iştirakçıları haqqında məlumat

Göstəricilər	Miqdarı (ədəd)
Xarici ölkələrin sayı	183
Xarici ticarət iştirakçılarının sayı <i>o cümlədən:</i>	42 124
- Fiziki şəxslər üzrə	34 179
- Hüquqi şəxslər üzrə <i>o cümlədən:</i>	7 945
- dövlət sektoru	260
- özəl sektor	7 685

4) Ticarət əməliyyatlarının həcmi – 22 746 064.19 min ABŞ dolları

o cümlədən:

4.1. İdxal əməliyyatları üzrə 9 685 515.80 min ABŞ dolları

İdxal olunan malların çeşidlərinin sayı – 7 424 ədəd

Göstəricilər	Məbləğ (min ABŞ dolları)	İdxalda xüsusi çəkisi (faiz)	Əlavələr
Sektorlar üzrə			
Dövlət sektoru	1 635 562.49	16.89	
Özəl sektor	7 139 317.66	73.71	
Fiziki şəxslər	910 635.65	9.40	
Ölkə qrupları üzrə			
MDB ölkələri	2 493 294.52	25.74	Əlavə 5
Aİ ölkələri	2 315 045.71	23.90	
Digər ölkələr	4 877 175.57	50.36	
İdxal əməliyyatlarının həcmnin:			Əlavə 1
- yüksək həddi	1 132 593.84 (sentyabr)		
- aşağı həddi	721 010.85 (yanvar)		
- orta aylıq artım (+, -)	19 704.72		
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	42 415.71	0.44	

4.2. İxrac əməliyyatları üzrə - 13 060 548.39 * min ABŞ dolları

İxrac olunan malların çeşidlərinin sayı - 2 936 ədəd

Göstəricilər	Məbləğ <i>(min ABŞ dolları)</i>	İxracda xüsusi çəkisi <i>(faiz)</i>	Əlavələr
Sektorlar üzrə			
Dövlət sektoru	6 312 088.60	48.33	
Özəl sektor	6 692 085.54	51.24	
Fiziki şəxslər	56 374.25	0.43	
Ölkə qrupları üzrə			
MDB ölkələri	1 192 422.88	9.13	
Aİ ölkələri	6 577 137.61	50.36	Əlavə 5
Digər ölkələr	5 290 987.90	40.51	
İxrac əməliyyatlarının həcmnin:			
- yüksək həddi	2 130 231.14 (yanvar)		Əlavə 1
- aşağı həddi	665 495.61 (may)		
- orta aylıq artım (+, -)	-130 380.35		
Qeyri-neft sektoru (2709-2715 mal mövqeləri istisna olmaqla) üzrə ixracın həcmi	1 638 171.44	12.54	
Humanitar yük, təmənnasız kömək və texniki yardım	685.69	0.01	

* - hesabat dövründə gömrük orqanlarında rəsmiləşdirilməsi başa çatdırılmış ixrac olunan xam neft və təbii qazın dəyərində dair məlumatlar nəzərə alınmışdır

4.3. Avtomobillərin idxalı haqqında məlumat

XİF MN uzrə malın kodu	Malın adı	Miqdarı (ədəd)	Statistik dəyəri (min ABŞ dolları)
	Cəmi idxal olunmuşdur <i>o cümlədən:</i>	47 841	576 175.03
8702	Sürücü daxil olmaqla 10 nəfər və ya daha çox adam daşımaq üçün nəzərdə tutulmuş mühərrikli nəqliyyat vasitələri	223	25 085.69
8703	Əsasən adam daşımaq üçün nəzərdə tutulmuş minik avtomobilləri və digər mühərrikli nəqliyyat vasitələri	44 278	484 803.98
	ondan:		
870340, 870350, 870360, 870370	daxili yanma mühərriklə yanaşı elektrik mühərriklə də hərəkətə gətirilən nəqliyyat vasitələri	4 486	24 966.39
870380	yalnız elektrik mühərriklə hərəkətə gətirilən nəqliyyat vasitələri	146	8 216.48
8704	Yük daşımaq üçün mühərrikli nəqliyyat vasitələri	3 203	49 025.69
8705	Xüsusi təyinatlı mühərrikli nəqliyyat vasitələri	137	17 259.67

5) Sövdələşmə xarakterləri üzrə malların keçirilməsi

Sövdələşmə xarakterinin kodu və adı	İxrac		İdxal	
	dəyəri (min ABŞ doll.)	ixraca nisbətən %-lə	dəyəri (min ABŞ doll.)	idxala nisbətən %-lə
01 – Milli valyuta ilə hesablaşma	28 358.75	0.22	17 238.47	0.18
Sərbəst dönərli valyuta (SDV) ilə hesablaşmalar. o cümlədən:	7 069 822.83	54.13	8 223 625.76	84.91
21 – SDV ilə hesablaşma (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənişindən başqa) üzrə malların keçirilməsi	7 069 822.83	54.13	8 221 903.31	84.89
23 - Dövlət krediti üzrə malların keçirilməsi	0.00	0.00	1 719.32	0.02
26 - Dövlət kreditinin ödənilməsi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	3.13	0.00
Kliring üzrə hesablaşma	0.00	0.00	392.65	0.00
31 - Kliring valyutası hesablaşmaları ilə malların keçirilməsi (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənilməsindən başqa)	0.00	0.00	264.44	0.00
36 - Dövlət kreditin ödənişi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	128.21	0.00
Qapalı valyuta ilə hesablaşmalar. o cümlədən:	17 508.44	0.13	668 415.80	6.90
41 – Qapalı valyuta ilə hesablaşma (dövlət krediti və dövlət kreditinin ödənişindən başqa)	17 508.44	0.13	668 342.88	6.90
43 – Dövlət krediti üzrə malların keçirilməsi	0.00	0.00	72.92	0.00
Müəssisə və obyektlərin tikintisi haqqında saziş-öhdəlik hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	152.21	0.00
72 – MDB ölkələri öhdəliyi hesabına malların keçirilməsi	0.00	0.00	33.83	0.00
75 - MDB öhdəliyi hesabına müəssisələr tikintisi üçün malların keçirilməsi	0.00	0.00	102.70	0.00
78 - Kompensasiyalı öhdəliklər hesabına SDV ilə hesablaşmalar əsasında malların keçirilməsi	0.00	0.00	15.68	0.00
80 – Digərləri	5 944 858.37	45.52	775 690.91	8.01
Cəmi	13 060 548.39	100.00	9 685 515.80	100.00

6) Daşınan yüklər haqqında məlumat

İstiqamət və nəqliyyatın növü	Miqdarı (ton)	Əlavələr
- İxrac	40 458 374.00	Əlavə 6
<i>o cümlədən:</i>		
dəniz nəqliyyatı	244 638.36	
dəmir yolu nəqliyyatı	2 081 852.48	
avtomobil nəqliyyatı	1 254 194.57	
hava nəqliyyatı	43 721.79	
poçt göndərişi	10.32	
stasionar nəqliyyat vasitələri	36 833 631.68	
özü hərəkət edən vasitələr	324.80	
- İdxal	7 213 068.06	
<i>o cümlədən:</i>		
dəniz nəqliyyatı	580 000.25	
dəmir yolu nəqliyyatı	4 417 751.51	
avtomobil nəqliyyatı	2 124 564.74	
hava nəqliyyatı	9 560.58	
poçt göndərişi	267.24	
stasionar nəqliyyat vasitələri	42 675.06	
özü hərəkət edən vasitələr	38 248.68	
Cəmi	47 671 442.06	

7) Gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə haqqında məlumat

7.1. Aşkar edilmiş cinayət xarakterli faktlar – 492

o cümlədən:

Qaçqınçılıq faktı	153
Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və ya onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqədar faktlar	105
narkotik vasitələrin miqdarı (qram)	1 451 269.90
psixotrop maddələrin miqdarı (qram)	7 101.1930
prekursorların miqdarı (qram)	7 248.25
Gömrük ödənişlərinin ödənilməsindən yayınma	19
Aksiz markası ilə markalanmalı olan malları belə marka olmadan idxal etmə	10
Digər cinayət xarakterli faktlar	319
Bu əməlləri törədən şəxslərin sayı	493

7.2. Aşkar edilmiş inzibati xəta faktları – 15 611

o cümlədən:

Kənar keçirmə	0
Gizli keçirmə	299
Bəyan etməmə	286
Malların, nəqliyyat vasitələrinin və onlara aid sənədlərin çatdırılmaması	11 927
Geri aparmama (gətirməmə)	571
Gömrük ödənişlərindən yayınma	335
Aksiz markasız idxal	0
Digər xətalər	2 278

8) Vətəndaşlara göstərilən elektron xidmətlər haqqında məlumat

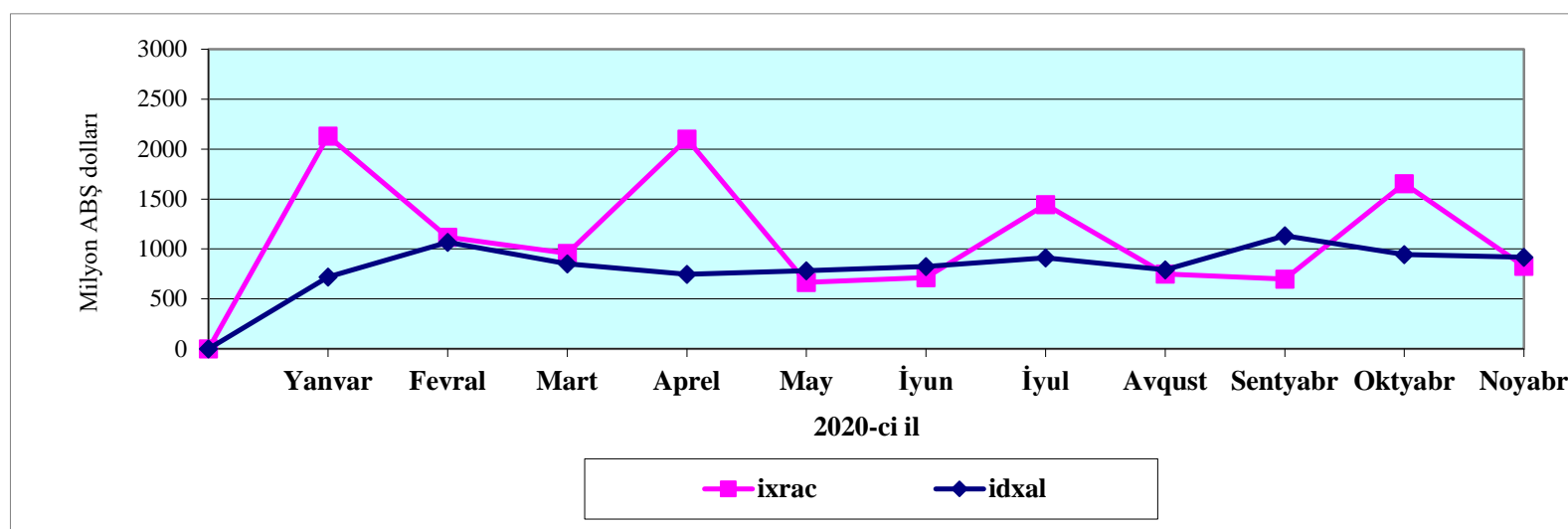
Xidmətin adı	Müraciətlərin sayı (ədəd)
Fiziki şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikasının gömrük sərhəddindən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin bəyan edilməsi üzrə elektron sadələşdirilmiş bəyannamənin qəbulu	350 657
Xarici ticarət iştirakçılarının həyata keçirdikləri idxal-ixrac əməliyyatları barədə statistik məlumatların verilməsi	204 815
e - Gömrük Ekspertizası	995
e - GÖÖEN (Gömrük ödənişlərinin ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsinin alınması)	39 069
Gömrük əməliyyatları və ya gömrük prosedurları ilə bağlı ödəniləcək gömrük ödənişlərinin həyata keçirilməsi	2 219 270
Vətəndaşlardan Dövlət Gömrük Komitəsinə daxil olan sorğu və məktublارın icrasının müraciət edənlər tərəfindən onlayn izlənməsi	3 113
Cəmi	2 817 919

Əlavə 1

İxrac və idxal əməliyyatlarının dinamikası

(min ABŞ dolları)

	Yanvar	Fevral	Mart	Aprel	May	İyun	İyul	Avqust	Sentyabr	Oktyabr	Noyabr	Dekabr	Cəmi
İxrac	2 130 231.14	1 118 848.06	957 364.78	2 099 976.41	665 495.61	714 551.95	1 444 986.20	748 834.80	698 883.82	1 654 947.97	826 427.65	0.00	13 060 548.39
İdxal	721 010.85	1 066 792.10	850 318.77	745 239.94	782 371.08	823 477.33	911 126.18	790 609.00	1 132 593.84	943 918.64	918 058.07	0.00	9 685 515.80
Saldo	1 409 220.29	52 055.96	107 046.01	1 354 736.47	-116 875.47	-108 925.38	533 860.02	-41 774.20	-433 710.02	711 029.33	-91 630.42	0.00	3 375 032.59
Dövriyyə	2 851 241.99	2 185 640.16	1 807 683.56	2 845 216.35	1 447 866.68	1 538 029.28	2 356 112.39	1 539 443.79	1 831 477.66	2 598 866.61	1 744 485.71	0.00	22 746 064.19
İxracın aylıq artımı		-1 011 383.08	-161 483.28	1 142 611.63	-1 434 480.81	49 056.35	730 434.25	-696 151.40	-49 950.98	956 064.15	-828 520.32	0.00	-
İdxalın aylıq artımı		345 781.25	-216 473.32	-105 078.83	37 131.14	41 106.25	87 648.85	-120 517.19	341 984.84	-188 675.20	-25 860.57	0.00	-

Mal qrupları üzrə ixrac və idxal

(Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisə olunmaqla, min ABŞ dolları ilə)

Mal qrupunun kodu	Mal qrupunun adı	İxrac		İdxal	
		Min ABŞ dolları ilə	Ümumi ixraca nisbətən %-lə	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi idxala nisbətən %-lə
A	B	1	2	3	4
	Cəmi	13 060 548.39	100.00	9 685 515.80	100.00
01	Diri heyvanlar	136.00	0.00	61 048.09	0.63
02	Ət və qida üçün yararlı ət əlavələri	110.26	0.00	72 065.88	0.74
03	Balıqlar və xərçəngkimilər, mollyusklar və digər su onurğasızları	1 057.71	0.01	18 949.05	0.20
04	Süd məhsulları; quş yumurtası; təbii bal, başqa yerdə adı çəkilməyən və təsnif olunmayan heyvan mənşəli ərzaq məhsulları	14 507.49	0.11	137 642.90	1.42
05	Başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan heyvan mənşəli məhsullar	2 365.44	0.02	1 161.77	0.01
06	Canlı ağaclar və digər bitkilər; bitkilərin kökləri, soğanaqları və digər analogi hissələri; kəsilmiş çiçəklər və dekorativ bitkilər	371.85	0.00	16 720.62	0.17
07	Tərəvəz və bəzi yeməli meyvəköklülər və kök yumruları	241 982.02	1.85	66 302.36	0.68
08	Yeməli meyvələr və qoz-fındıq; sitrus meyvələrinin qabıqları və ya qovun qabıqcıqları	307 523.79	2.35	107 873.42	1.11
09	Qəhvə, çay, maté və ya paraqvay çayı və ədviyyatlar	8 636.74	0.07	55 694.86	0.58
10	Dənli bitkilər	35.36	0.00	321 040.19	3.31
11	Unüyütmə-yarma sənayesi məhsulları; səməni; nişastalar; inulin; buğda kleykovinası	501.38	0.00	20 012.28	0.21
12	Yağlı toxum və bar; digər toxumlar, bar və taxıl; dərman bitkiləri və texniki məqsədlər üçün bitkilər; saman və yem	4 156.94	0.03	37 814.19	0.39
13	Təmizlənməmiş təbii şellak; kitrələr, qatranlar və digər bitki şirələri və ekstraktları	816.43	0.01	909.46	0.01
14	Toxuma (hörgü) məmulatlarının hazırlanması üçün bitki mənşəli materiallar; başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan digər bitki mənşəli məhsullar	888.30	0.01	998.99	0.01
15	Heyvan və ya bitki mənşəli piylər və yağlar və onların parçalanması nəticəsində alınan məhsullar; hazır yeyinti piyləri; heyvan və ya bitki mənşəli mumlar	21 593.50	0.17	144 355.82	1.49
16	Ətdən, balıqdan və ya xərçəngkimilərdən, mollyusklardan və ya digər su onurğasızlarından alınan hazır məhsullar	264.91	0.00	29 341.27	0.30
17	Şəkər və şəkərdən hazırlanan qənnadı məmulatları	21 952.69	0.17	132 218.74	1.37

A	B	1	2	3	4
18	Kakao və ondan hazırlanan məhsullar	3 396.87	0.03	66 731.76	0.69
19	Taxıldan, undan, nişastadan və ya süddən alınan hazır məhsullar; un qənnadı məmulatları	2 416.98	0.02	95 437.85	0.99
20	Tərəvəzlərin, meyvələrin, qoz-fındığın və ya bitkilərin digər hissələrinin emal məhsulları	22 341.36	0.17	34 828.33	0.36
21	Müxtəlif ərzaq məhsulları	1 792.95	0.01	83 158.49	0.86
22	ALKOQOLLU VƏ ALKOQOLSUZ İÇKİLƏR VƏ SİRKƏ	10 934.61	0.08	56 427.85	0.58
23	Yeyinti sənayesinin qalıqları və tullantıları; heyvanlar üçün hazır yemlər	3 267.76	0.03	58 818.00	0.61
24	Tütün və tütünün sənaye əvəzediciləri	13 403.92	0.10	78 566.13	0.81
25	Duz; kükürd; torpaq və daş; suvaq materialları, əhəng və sement	24 413.12	0.19	33 017.83	0.34
26	Filizlər, şlaklar və kül	15 420.73	0.12	482.74	0.00
27	Mineral yanacaq, neft və onların qovulma məhsulları; bitum tərkibli maddələr; mineral mumlar	11 509 086.01	88.12	245 122.63	2.53
28	Qeyri-üzvi kimya məhsulları; qiymətli metalların, nadir torpaq metallarının, radioaktiv elementlərin və ya izotopların qeyri-üzvi və ya üzvi birləşmələri	4 930.79	0.04	96 292.19	0.99
29	Üzvi kimyəvi birləşmələr	52 322.92	0.40	37 129.39	0.38
30	Əczaçılıq məhsulları	625.94	0.00	331 175.03	3.42
31	Gübrələr	9 402.79	0.07	96 147.94	0.99
32	Aşıləyıcı və boyayıcı ekstraktlar, tanninlər və onların törəmələri; boyaqlar, piqmentlər və digər boyayıcı maddələr; boyalar və laklar; zamazkalar və digər mastikalar; tipografıya boyaqları, mürəkkəblər, tuş	3 850.38	0.03	51 279.50	0.53
33	Efir yağları və rezinoidlər; ətriyyat, kosmetik və tualet vasitələri	1 441.17	0.01	122 723.81	1.27
34	Sabun, səthi-aktiv üzvi maddələr, yuyucu vasitələr, sürtkü materialları, süni və hazır mumlar, təmizləmə və cilalama üçün tərkiblər, şamlar və analogi məmulatlar, yapma üçün pasta, plastilin, «diş müalicəsi mumu» və	539.40	0.00	110 235.22	1.14
35	Zülal tərkibli maddələr; modifikasiya olunmuş nişastalar; yapışqanlar; fermentlər	77.00	0.00	13 327.35	0.14
36	Partlayıcı maddələr; pirotexnika məmulatları; kibritlər; pirofor ərintilər; bəzi yanar maddələr	0.00	0.00	3 511.48	0.04
37	Foto və kino malları	2.06	0.00	2 430.22	0.03
38	Digər kimyəvi məhsullar	3 156.69	0.02	161 166.15	1.66
39	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar	137 352.97	1.05	315 998.22	3.26
40	Kauçuk, rezin və onlardan hazırlanan məmulatlar	943.63	0.01	105 162.00	1.09
41	Emal olunmamış gön (təbii xəzdən başqa) və aşılənmiş dəri	7 690.77	0.06	415.13	0.00
42	Dəri məmulatları; sərraclıq-yəhər məmulatları və qoşqu ləvazimatları; yol ləvazimatları, qadın çantaları və analogi mallar; heyvanların bağırsaqlarından hazırlanan məmulatlar (barama fibroinindən olan liflər istisna olmaqla)	28.06	0.00	15 405.93	0.16
43	Təbii və süni xəz; ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	378.52	0.00
44	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar; ağac kömürü	742.86	0.01	237 979.36	2.46
45	Mantar və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	708.41	0.01

A	B	1	2	3	4
46	Küləşdən, alfadan və digər materiallardan hörmə üçün hazırlanan məmulatlar; səbət məmulatları və hörülmüş məmulatlar	0.04	0.00	206.22	0.00
47	Oduncaqdan və ya digər lifli sellüloz materiallardan hazırlanan kütlə; regenerasiya edilən kağız və karton (makulatura və tullantılar)	0.10	0.00	172.70	0.00
48	Kağız və karton; kağız kütlədən, kağızdan və ya kartondan hazırlanan məmulatlar	1 704.53	0.01	154 148.52	1.59
49	Çap kitablar, qəzetlər, reproduksiyalar və poliqrafiya sənayesinin digər məmulatları; əlyazmalar, makinada yazılan mətnlər və planlar	2 101.24	0.02	22 314.52	0.23
50	İpək	564.47	0.00	38.44	0.00
51	Yun, zərif və ya qaba heyvan tükü; at tükündən iplik və parça	5.59	0.00	804.81	0.01
52	Pambıq	130 948.57	1.00	5 803.95	0.06
53	Digər bitki mənşəli toxuculuq lifləri; kağız iplik və kağız iplikdən parçalar	0.00	0.00	3 545.43	0.04
54	Kimyəvi saplar, kimyəvi toxuculuq materiallarından olan yastı və analoji saplar	819.50	0.01	30 111.29	0.31
55	Kimyəvi liflər	578.36	0.00	11 194.59	0.12
56	Pambıq (vata), keçə və ya fetr və toxunmamış materiallar; xüsusi iplik; ciyə (viş), kəndir, kanat və trosalar və onlardan məmulatlar	35.43	0.00	27 493.05	0.28
57	Xalçalar və digər toxunma döşəmə örtükləri	351.75	0.00	13 102.43	0.14
58	Xüsusi parçalar; taftinqli (baftalı) toxuculuq materialları; krujevalar; qobelenlər; bəzək materialları; tikmələr	419.80	0.00	6 638.80	0.07
59	Həpəndürülmüş, üzüklü, təkrarlanmış toxuculuq materialları; texniki təyinatlı toxuculuq məmulatları	91.62	0.00	7 975.44	0.08
60	Maşınla və əllə toxunma trikotaj parçalar	16.48	0.00	18 678.57	0.19
61	Maşın və ya əl toxunuşlu trikotaj geyim əşyaları və geyim ləvazimatları.	427.07	0.00	107 235.00	1.11
62	Paltar və geyim ləvazimatları, maşınla və ya əllə toxunmuş trikotajdan başqa	587.99	0.00	87 231.34	0.90
63	Digər hazır toxuculuq məmulatları; dəstlər; işlənmiş geyimlər və toxuculuq məmulatları; cır-cındır	18 396.72	0.14	52 380.34	0.54
64	Ayaqqabılar, getrlər və analoji məmulatlar; onların hissələri	769.31	0.01	64 437.76	0.67
65	Baş geyimləri və onların hissələri	11.73	0.00	3 302.21	0.03
66	Çətirlər, gündən qoruyucu çətirlər, çəliklər, çəlik-oturacaqlar, qırmanc, minik atları üçün qamçılar və onların hissələri	0.46	0.00	548.54	0.01
67	Emal edilmiş lələk və pərgü və onlardan hazırlanmış məmulatlar; süni çiçəklər; insan saçından məmulatlar	1.42	0.00	912.46	0.01
68	Daş, gips, sement, asbest, slyuda və analoji materialdan məmulatlar	1 711.03	0.01	45 196.00	0.47
69	Keramika məmulatları	157.00	0.00	77 905.72	0.80
70	Şüşə və ondan hazırlanan məmulatlar	804.98	0.01	62 780.84	0.65
71	Təbii və ya yetişdirilmiş mirvari, qiymətli və ya azqiymətli daşlar, qiymətli metallar, üzərinə qiymətli metal çəkilmiş metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar; bijuteriya; sikkələr	186 111.28	1.42	10 909.00	0.11
72	Qara metallar	25 922.05	0.20	351 671.67	3.63

A	B	1	2	3	4
73	Qara metallardan məmulatlar	20 709.82	0.16	525 336.03	5.42
74	Mis və ondan hazırlanan məmulatlar	22 579.00	0.17	22 476.05	0.23
75	Nikel və ondan hazırlanan məmulatlar	21.19	0.00	2 641.78	0.03
76	Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar	97 434.52	0.75	85 591.15	0.88
78	Qurğuşun və ondan hazırlanan məmulatlar	8 629.85	0.07	236.54	0.00
79	Sink və ondan hazırlanan məmulatlar	386.65	0.00	1 197.96	0.01
80	Qalay və ondan hazırlanan məmulatlar	0.00	0.00	10.08	0.00
81	Digər qiymətsiz metallar; metal keramikası; onlardan hazırlanan məmulatlar	2.75	0.00	636.53	0.01
82	Qiymətsiz metallardan alətlər, qurğular, bıçaq məmulatları, qaşıqlar və çəngəllər; onların qiymətsiz metallardan olan hissələri	3 097.36	0.02	39 661.64	0.41
83	Qiymətsiz metallardan hazırlanan digər məmulatlar	355.96	0.00	48 975.63	0.51
84	Nüvə reaktorları, qazanlar, avadanlıq və mexaniki qurğular; onların hissələri	43 870.36	0.34	1 401 988.33	14.48
85	Elektrik maşınları və avadanlıqları, onların hissələri; səsyazma və səsləndirmə aparaturası, televiziya təsvirlərinin və səslərinin yazılması və canlandırılması üçün aparatura, onların hissələri və ləvazimatları	16 476.84	0.13	857 018.67	8.85
86	Dəmiryol lokomotivləri və ya mühərrikli tramvay vaqonları, dəmiryol nəqliyyat vasitələri və onların hissələri; dəmiryol və ya tramvay xətləri üçün yol avadanlıqları və qurğuları, onların hissələri; mexaniki (elektromexaniki daxil olmaqla) signal avadanlıqlarının bütün növləri	2 092.44	0.02	93 479.19	0.97
87	Yerüstü nəqliyyat vasitələri, dəmiryolu və tramvay nəqliyyat vasitələrindən başqa, və onların hissələri və ləvazimatları	1 476.70	0.01	720 594.13	7.44
89	Gəmilər, qayıqlar və üzən konstruksiyalar	163.93	0.00	91 615.71	0.95
90	Optik, fotoqrafik, kinematoqrafiya, ölçü, nəzarət, ən dəqiq, tibbi və ya cərrahiyyə alətləri və aparatları; onların hissələri və ləvazimatları	8 715.18	0.07	200 833.24	2.07
91	Bütün növ saatlar və onların hissələri	39.97	0.00	8 029.61	0.08
92	Musiqi alətləri; onların hissələri və ləvazimatları	51.20	0.00	1 308.30	0.01
94	Mebel; yataq ləvazimatları, döşəklər, döşək əsasları, divan yastıqları və analoji doldurulma mebel ləvazimatları; başqa yerdə adı çəkilməyən və ya təsnif olunmayan lampalar və işıqlandırıcı avadanlıqlar; üzərində ad və ya ünvan yazılmış işıq tablo və lövhələri və analoji məmulatlar; yığma tikinti konstruksiyaları	3 008.30	0.02	127 695.92	1.32
95	Oyuncaqlar, oyunlar və idman inventarı; onların hissələri və ləvazimatları	85.98	0.00	28 250.82	0.29
96	Müxtəlif hazır məmulatlar	87.91	0.00	61 357.55	0.63
97	İncəsənət əsərləri, kolleksiya əşyaları və antikvariat	110.63	0.00	609.10	0.01

İxracda əsas mallar

(min ABŞ dolları)

№	XİF MN üzrə malın kodu	Malın adı	2020-ci ilin ilk 11 ayı ərzində		2020-ci ilin ilk 11 ayının ümumi ixracına nisbətən %-lə	2020-ci ilin ilk 11 ayının qeyri-neft sektoru üzrə ixracına nisbətən %-lə
			Miqdar	Statistik dəyər		
		İxrac - cəmi	-	13 060 548.39	100.00	-
I.	2709-2715	Neft-qaz sektoruna daxil olan mallar üzrə	-	11 422 376.95	87.46	-
	2709	Bitumlu süxurlardan alınmış xam neft və xam neft məhsulları, ton	27 611 942.34	8 937 253.63	68.43	-
	2710	Xam məhsullardan başqa, bitumlu süxurlardan alınmış neft və neft məhsulları; tərkibində neft və ya neft məhsullarının miqdarı 70 kütlə % və ya daha çox olan məhsullar, ton	994 934.41	271 470.01	2.08	-
	271121	Təbii qaz, min kub metr	12 278 885.19	2 178 381.77	16.68	-
		Digərləri	-	35 271.54	0.27	-
II.		Neft-qaz sektoruna daxil olmayan mallar üzrə	-	1 638 171.44	12.54	100.00
	07-08	Meyvə-tərəvəz, ton ondan:	550 645.10	549 505.81	4.21	33.54
	0702	Tomat, ton	175 978.04	190 390.22	1.46	11.62
	0802 2	Məşə fındığı, ton	16 811.54	103 286.39	0.79	6.30
	0808 10	Alma, ton	67 240.53	27 586.24	0.21	1.68
	0810 70	Xurma, ton	93 104.07	64 899.20	0.50	3.96
	0902	Çay, ton	1 232.09	8 536.16	0.07	0.52
	15	Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, ton	21 744.37	21 593.50	0.17	1.32

№	XİF MN üzrə malın kodu	Malın adı	2020-ci ilin ilk 11 ayı ərzində		2020-ci ilin ilk 11 ayının ümumi ixracına nisbətən %-lə	2020-ci ilin ilk 11 ayının qeyri-neft sektoru üzrə ixracına nisbətən %-lə
			Miqdar	Statistik dəyər		
	1701	Şəkər, ton	49 000.67	21 448.67	0.16	1.31
	22	Alkoqollu və alkoqolsuz içkilər və sirkə, min ABŞ dolları	-	10 934.61	0.08	0.67
	2716	Elektrik enerjisi, min kVt/saat	1 256 400.05	56 786.80	0.43	3.47
	28-38	Kimya sənayesi məhsulları, ton	524 118.42	76 349.15	0.58	4.66
		ondan:				
	2905 11	metanol (metil spirti)	431 782.30	46 057.68	0.35	2.81
	3102	azot gübrəsi	61 330.05	9 151.13	0.07	0.56
	39	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	179 667.01	137 352.97	1.05	8.38
		ondan:				
	3901	polietilen, ilkin formalarda	99 288.28	66 971.73	0.51	4.09
	390210	polipropilen, ilkin formalarda	69 014.14	56 297.75	0.43	3.44
	5201-5203	Pambıq lifi, ton	84 697.95	111 916.04	0.86	6.83
	5204-5207	Pambıq iplik, ton	7 271.82	14 965.96	0.11	0.91
	72-73	Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	72 356.53	46 631.87	0.36	2.85
	76	Alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar, ton	52 502.86	97 434.52	0.75	5.95
		Digərləri	-	484 715.38	3.71	29.59

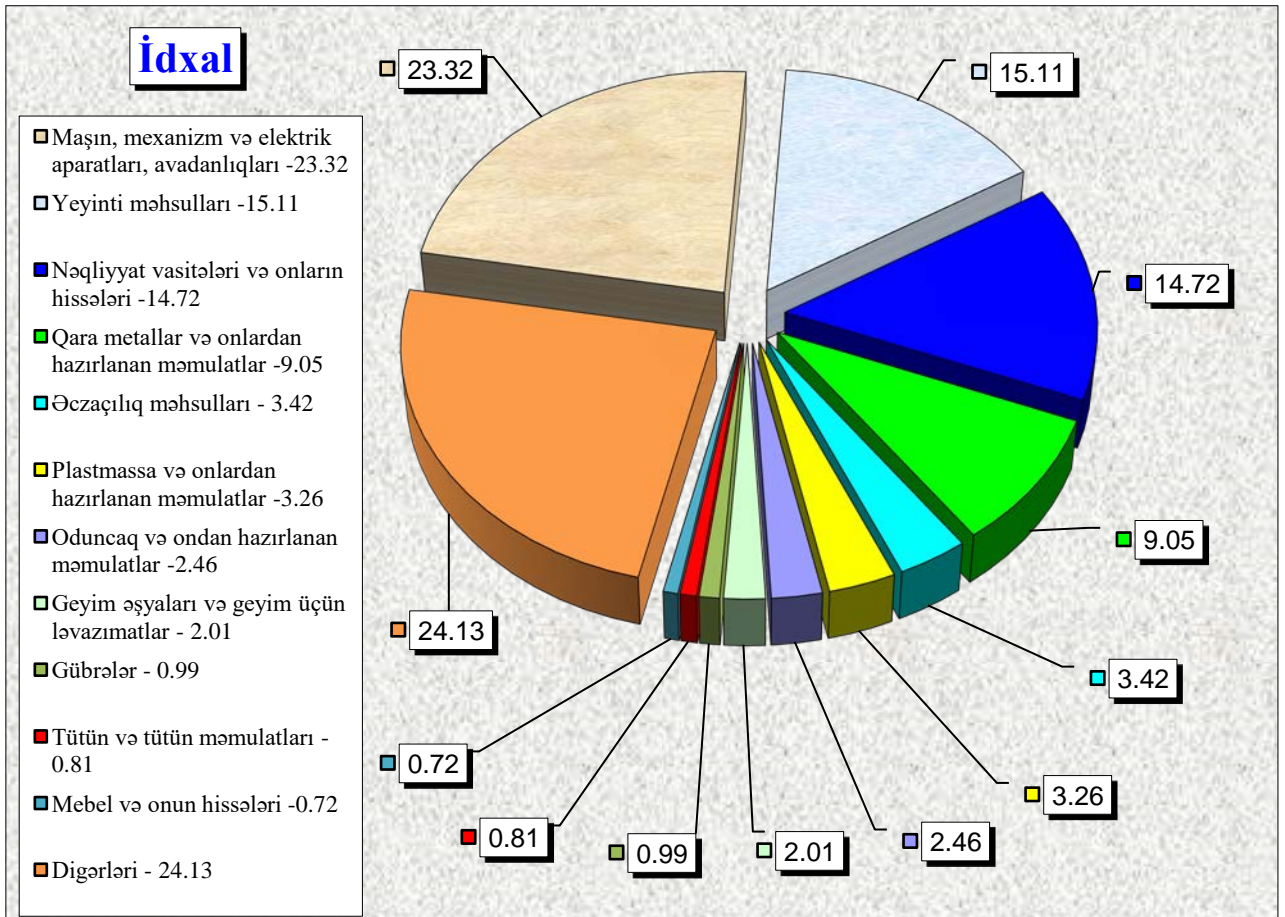
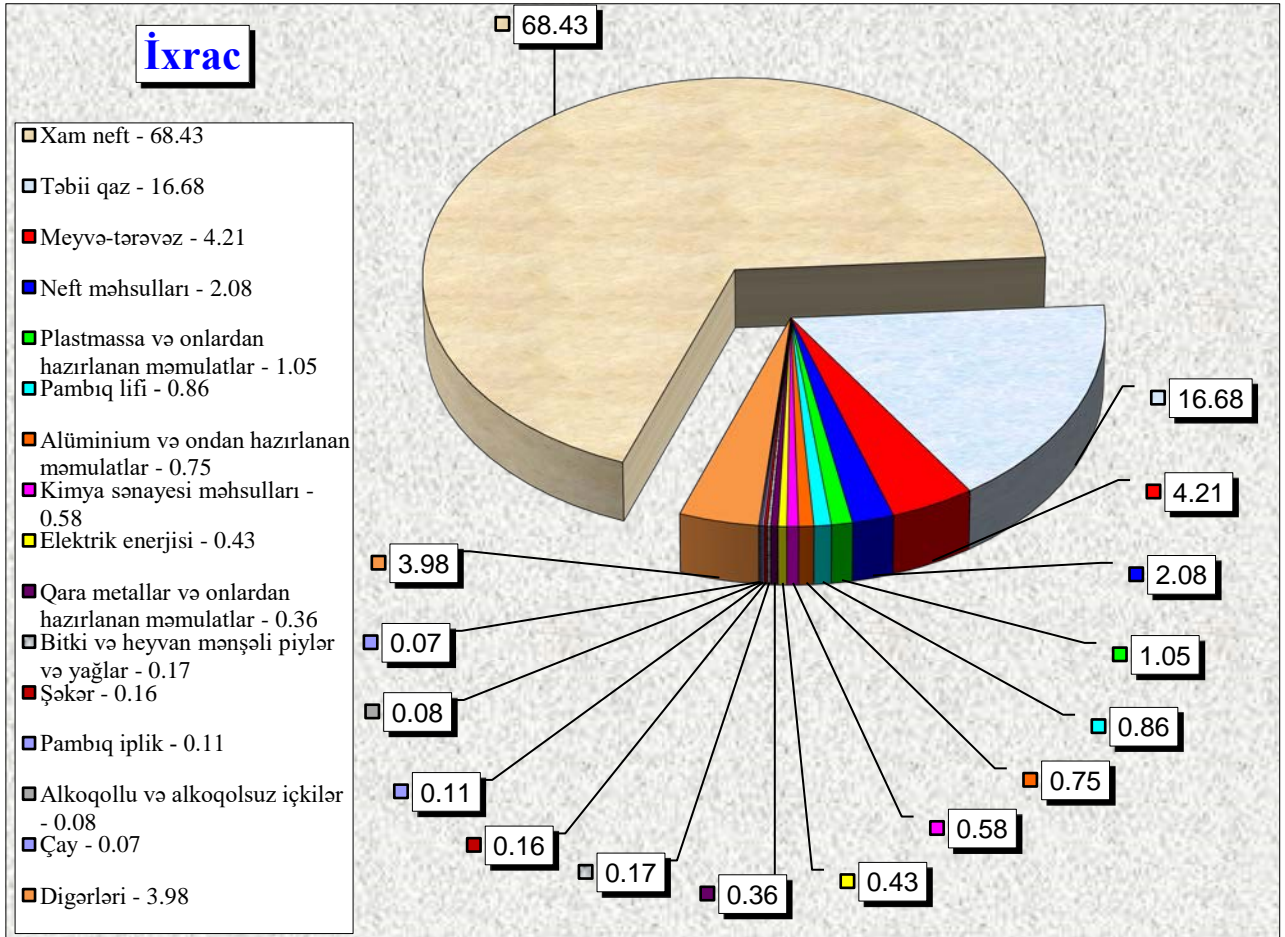
Əlavə 4

İdxalda əsas mallar

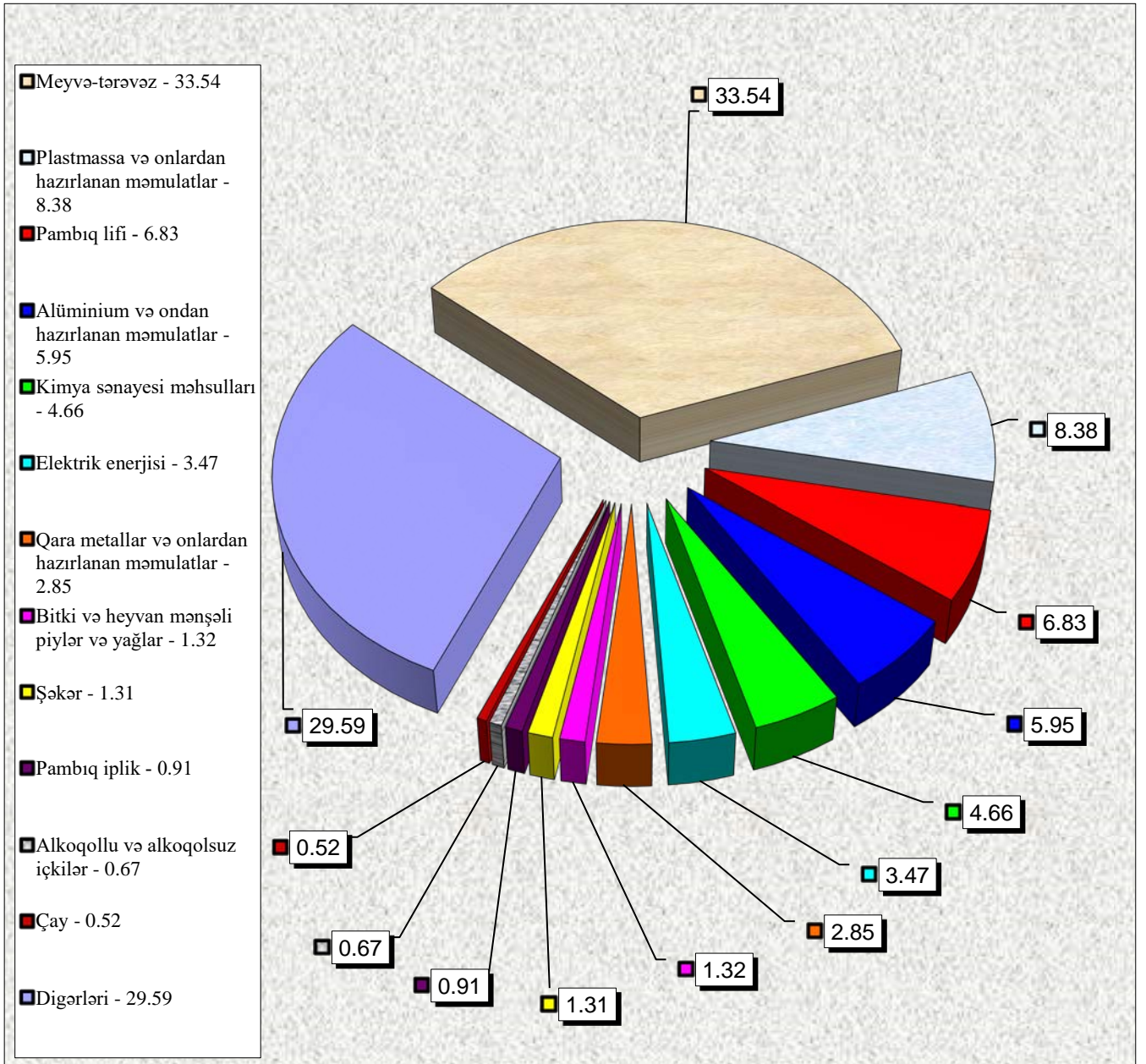
(min ABŞ dolları)

XİF MN üzrə malın kodu	Malın adı	2020-ci ilin ilk 11 ayı ərzində		2020-cu ilin ilk 11 ayının ümumi idxalına nisbətən %-lə
		Miqdar	Statistik dəyər	
	İdxal - cəmi	-	9 685 515.80	100.00
02-04, 07-11, 1201-1208, 15-22	Yeyinti məhsulları, min ABŞ dolları	-	1 463 102.59	15.11
	ondan:			
02	Ət, ton	39 457.67	72 065.88	0.74
0401-0402	Süd, ton	9 001.98	14 460.99	0.15
0405	Kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağlar, ton	14 890.73	73 302.98	0.76
07-08	Meyvə-tərəvəz, ton	308 449.20	174 175.78	1.80
0902	Çay, ton	12 264.34	49 633.35	0.51
1001	Buğda, ton	1 225 585.85	262 497.32	2.71
1006	Düyü, ton	51 714.79	35 431.99	0.37
15	Bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar, ton	150 744.41	144 355.82	1.49
24	Tütün və tütün məmulatları, min ABŞ dolları	-	78 566.13	0.81
30	Əczaçılıq məhsulları, ton	20 633.47	331 175.03	3.42
31	Gübrələr, ton	328 115.08	96 147.94	0.99
39	Plastmassa və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	183 634.58	315 998.22	3.26
44	Oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar, min ABŞ dolları	-	237 979.36	2.46
61-62	Geyim əşyaları və geyim üçün ləvazimatlar, min ABŞ dolları	-	194 466.34	2.01
72-73	Qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, ton	770 426.81	877 007.70	9.05
84-85	Maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar və onların hissələri, min ABŞ dolları	-	2 259 007.00	23.32
86-89	Nəqliyyat vasitələri və onların hissələri, min ABŞ dolları	-	1 425 503.25	14.72
9401-9403	Mebel və onun hissələri, min ABŞ dolları	-	70 014.97	0.72
	Digərləri	-	2 336 547.26	24.13

Əlavə 3 və Əlavə 4-də göstərilmiş idxal və ixrac əməliyyatlarında əsas malların faizlə xüsusi çəkisi

Əlavə 3-də göstərilmiş qeyri-neft məhsullarının ixracında əsas malların faizlə xüsusi çəkisi

Ölkələr üzrə ixrac və idxal

Ölkələrin adı	İxrac		İdxal	
	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi ixraca nisbətən %-lə	Min ABŞ dolları ilə	Ümumi idxala nisbətən %-lə
A	2	4	6	8
Cəmi	13 060 548.39	100.00	9 685 515.80	100.00
o cümlədən:				
MDB ölkələri üzrə cəmi	1 192 422.88	9.13	2 493 294.52	25.74
Belarus	162 832.98	1.25	99 362.02	1.03
Qazaxıstan	23 125.99	0.18	104 240.05	1.08
Qırğızıstan	1 715.29	0.01	2 981.07	0.03
Moldova	3 720.28	0.03	3 518.09	0.04
Özbəkistan	15 549.57	0.12	53 502.15	0.55
Rusiya	644 661.67	4.94	1 772 944.38	18.31
Tacikistan	4 073.08	0.03	66.06	0.00
Türkmənistan	16 307.71	0.12	76 166.10	0.79
Ukrayna	320 436.29	2.45	380 514.60	3.93
Avropa İttifaqı ölkələri üzrə cəmi	6 577 137.61	50.36	2 315 045.71	23.90
Almaniya	232 271.98	1.78	513 456.85	5.30
Avstriya	127 375.31	0.98	56 845.51	0.59
Belçika	1 164.61	0.01	42 331.70	0.44
Bolqarıstan	548.71	0.00	14 398.97	0.15
Böyük Britaniya	129 264.77	0.99	273 905.17	2.83
Çexiya	226 991.12	1.74	41 797.02	0.43
Danimarka	49 787.10	0.38	21 315.51	0.22
Estoniya	1 298.03	0.01	2 932.56	0.03
Finlandiya	221.63	0.00	24 088.76	0.25
Fransa	108 730.28	0.83	428 594.02	4.43
Xorvatiya	448 808.09	3.44	2 247.92	0.02

A	2	4	6	8
İrlandiya	139.80	0.00	16 904.74	0.17
İspaniya	328 647.40	2.52	108 142.92	1.12
İsveç	928.56	0.01	33 350.06	0.34
İtaliya	4 098 909.53	31.38	363 652.94	3.75
Kipr	0.00	0.00	2 322.79	0.02
Latviya	312.37	0.00	10 473.99	0.11
Litva	2 117.05	0.02	19 471.76	0.20
Lüksemburq	16 347.33	0.13	2 847.51	0.03
Macarıstan	934.42	0.01	33 968.21	0.35
Malta	9 604.65	0.07	64.98	0.00
Niderland	7 385.31	0.06	87 361.29	0.90
Polşa	4 366.59	0.03	90 044.77	0.93
Portuqaliya	239 769.80	1.84	10 484.63	0.11
Rumniya	73 631.77	0.56	58 452.36	0.60
Slovakiya	44.25	0.00	25 194.46	0.26
Sloveniya	0.00	0.00	18 542.14	0.19
Yunanistan	467 537.15	3.58	11 852.19	0.12
Digər ölkələr üzrə cəmi	5 290 987.90	40.51	4 877 175.57	50.36
Albaniya	0.00	0.00	340.83	0.00
Amerika Birləşmiş Ştatları	21 299.62	0.16	592 870.70	6.12
Amerika Samoası	0.00	0.00	0.38	0.00
Andorra	0.00	0.00	0.01	0.00
Anqola	16.84	0.00	14.63	0.00
Argentina	3 585.83	0.03	18 968.86	0.20
Aruba	6.88	0.00	0.00	0.00
Avstraliya	70 673.93	0.54	3 471.89	0.04
Banqladeş	21.75	0.00	7 249.68	0.07
Barbados	0.00	0.00	0.18	0.00
Benin	0.00	0.00	1.74	0.00
Bermud adaları	17.41	0.00	0.00	0.00
Bəhreyn	10.61	0.00	623.25	0.01
Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri	8 736.46	0.07	27 324.72	0.28
Tanzaniya	0.00	0.00	586.05	0.01
Boliviya	9.98	0.00	10.92	0.00

A	2	4	6	8
Bosniya və Herseqovina	0.00	0.00	513.94	0.01
Braziliya	5 077.85	0.04	72 290.06	0.75
Bruney-Darüssalam	17.29	0.00	3.33	0.00
Burundi	0.00	0.00	0.62	0.00
Butan	0.00	0.00	95.49	0.00
Cəbəli-Tariq	3 277.62	0.03	0.00	0.00
Cənubi Afrika Respublikası	15.94	0.00	8 133.59	0.08
Çad	0.00	0.00	0.05	0.00
Çili	0.00	0.00	4 932.15	0.05
Çin	428 865.76	3.28	1 273 883.33	13.15
Çinin xüs. inz. r-nu Honkonq	6 778.84	0.05	1 344.63	0.01
Çinin xüs. inz. r-nu Aomin (Makao)	0.00	0.00	1.07	0.00
Dominika	0.00	0.00	1.48	0.00
Dominikan Respublikası	0.00	0.00	207.50	0.00
Ekvador	8.32	0.00	35 775.36	0.37
Eritreya	0.00	0.00	1.56	0.00
Əfqanıstan	37 044.87	0.28	31.06	0.00
Əlcəzair	9.26	0.00	1 372.64	0.01
Farer adaları	0.00	0.00	778.66	0.01
Fici	0.00	0.00	2.36	0.00
Filippinlər	0.00	0.00	3 184.39	0.03
Gürcüstan	431 834.89	3.31	66 787.27	0.69
Haiti	0.00	0.00	0.05	0.00
Hernsi adası	6.17	0.00	0.00	0.00
Həbəşistan	0.00	0.00	206.76	0.00
Hindistan	413 585.97	3.17	113 214.66	1.17
Honduras	0.00	0.00	43.24	0.00
İndoneziya	458.46	0.00	29 214.55	0.30
İordaniya	272.83	0.00	3 948.44	0.04
İraq	10 470.86	0.08	243.71	0.00
İran İslam Respublikası	36 736.54	0.28	266 106.81	2.75
İslandiya	15.60	0.00	3 168.81	0.03
İsrail	411 142.79	3.15	24 676.06	0.25
İsveçrə	201 286.87	1.54	74 396.62	0.77

A	2	4	6	8
Fələstin	0.00	0.00	277.37	0.00
Kamboca	0.00	0.00	2 100.87	0.02
Kamerun	0.00	0.00	39.60	0.00
Kanada	458.09	0.00	11 745.82	0.12
Kayman adaları	9.20	0.00	0.00	0.00
Şimali Makedoniya Respublikası	0.00	0.00	585.03	0.01
Keniya	0.08	0.00	1 131.51	0.01
Kolumbiya	655.27	0.01	363.16	0.00
Konqo (Brazzavil)	2 450.14	0.02	0.31	0.00
Konqo (Kinşasa)	0.00	0.00	0.15	0.00
Koreya (KXDR)	0.00	0.00	579.65	0.01
Koreya Respublikası	56.31	0.00	158 749.78	1.64
Kosta-Rika	0.00	0.00	1 174.67	0.01
Kot-divuar	148.64	0.00	85.66	0.00
Kuba	0.10	0.00	206.79	0.00
Küveyt	164.89	0.00	76.81	0.00
Qana	23.32	0.00	0.11	0.00
Qayana	4.84	0.00	0.42	0.00
Qətər	1 239.70	0.01	1 007.54	0.01
Qrenada	0.00	0.00	0.64	0.00
Qrenlandiya	0.00	0.00	7.69	0.00
Quam (ABŞ)	0.00	0.00	5.46	0.00
Qvatemala	0.00	0.00	194.21	0.00
Laos (LXDR)	0.00	0.00	107.79	0.00
Lesoto	0.00	0.00	0.06	0.00
Lixtenşteyn	0.00	0.00	81.46	0.00
Livan	572.80	0.00	212.91	0.00
Liviya	7 418.22	0.06	0.27	0.00
Madaqaskar	0.00	0.00	312.51	0.00
Malavi	0.00	0.00	213.72	0.00
Malayziya	60 596.39	0.46	60 012.95	0.62
Maldiv adaları	54.58	0.00	0.10	0.00
Mali	0.00	0.00	2.48	0.00
Mavriki	0.00	0.00	102.06	0.00

A	2	4	6	8
Mavritaniya	0.00	0.00	34.26	0.00
Meksika	202.10	0.00	46 644.96	0.48
Men adası	83.98	0.00	0.00	0.00
Mərakeş	206.51	0.00	2 184.44	0.02
Misir	624.88	0.00	6 661.86	0.07
Monako	0.00	0.00	61.29	0.00
Monqolustan	109.19	0.00	67.80	0.00
Monteneqro	7.66	0.00	22.59	0.00
Myanma	100.45	0.00	1 412.72	0.01
Namibiya	0.00	0.00	0.56	0.00
Nauru	0.00	0.00	17.10	0.00
Nepal	0.00	0.00	54.01	0.00
Niger	0.00	0.00	3.46	0.00
Nigeriya	156.69	0.00	35.52	0.00
Nikaraqua	0.00	0.00	0.82	0.00
Niue (Yeni Zelanda)	0.00	0.00	14.84	0.00
Norveç	748.53	0.01	57 311.78	0.59
Oman	2 282.01	0.02	493.48	0.01
Pakistan	1 037.54	0.01	10 362.02	0.11
Panama	0.00	0.00	36.49	0.00
Papua-Yeni Qvineya	38.28	0.00	0.00	0.00
Paraqvay	0.00	0.00	1 136.44	0.01
Peru	0.00	0.00	2 271.01	0.02
Pitkern (Britaniya)	0.00	0.00	13.21	0.00
Puerto-Riko (ABŞ)	0.00	0.00	105.11	0.00
Reyunyon (Fransa)	0.00	0.00	0.06	0.00
Ruanda	0.00	0.00	3.30	0.00
Salvador	0.00	0.00	4.95	0.00
San-Marino	38.42	0.00	176.59	0.00
Seneqal	13.09	0.00	0.26	0.00
Serbiya	1 071.69	0.01	6 643.02	0.07
Seyşel adaları	1.78	0.00	0.24	0.00
Səudiyyə Ərəbistanı	1 631.68	0.01	10 332.52	0.11
Sinqapur	48 498.64	0.37	28 555.32	0.29

A	2	4	6	8
Sudan	0.00	0.00	3.50	0.00
Surinam	0.00	0.00	0.03	0.00
Suriya Ərəb Respublikası	0.00	0.00	336.45	0.00
Svazilend	0.00	0.00	17.09	0.00
Syerra-Leone	36.40	0.00	25.47	0.00
Şimali Marian adaları (ABŞ)	0.00	0.00	0.43	0.00
Şri-Lanka	0.00	0.00	45 780.24	0.47
Tailand	129 688.68	0.99	41 000.05	0.42
Tayvan (Çinin əyaləti)	260.41	0.00	15 751.59	0.16
Timor-Leste	0.00	0.00	2.81	0.00
Tokelau (Yeni Zelanda)	0.00	0.00	1.94	0.00
Trinidad və Tobaqo	169.74	0.00	22.13	0.00
Tunis	293 505.69	2.25	2 853.26	0.03
Turk və Kaykos adaları	0.00	0.00	0.05	0.00
Türkiyə	2 506 959.35	19.19	1 403 513.33	14.49
Uqanda	0.00	0.00	0.03	0.00
Uruqvay	0.00	0.00	71.45	0.00
Venesuela	0.00	0.00	2.67	0.00
Virgin adaları (ABŞ)	0.00	0.00	0.87	0.00
Virgin adaları (Britaniya)	0.00	0.00	5.08	0.00
Vollis və Futuna adaları (Fransa)	0.00	0.00	4.12	0.00
Vyetnam	133 182.35	1.02	73 246.81	0.76
Yamayka	0.00	0.00	32 736.29	0.34
Yaponiya	4 573.10	0.04	172 702.67	1.78
Yeni Zelanda	79.85	0.00	37 911.75	0.39
Yəmən	208.82	0.00	0.00	0.00
Zambiya	0.00	0.00	5.61	0.00
Zimbabve	0.00	0.00	1 107.47	0.01
Təyin olunmayıb	331.82	0.00	6.70	0.00

Əlavə 5.1

Ticarət dövriyyəsində əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi dövriyyəyə nisbətən %-lə
Cəmi	22 746 064.19	100.00
o cümlədən:		
İtaliya	4 462 562.48	19.62
Türkiyə	3 910 472.69	17.19
Rusiya	2 417 606.05	10.63
Çin	1 702 749.09	7.49
Almaniya	745 728.84	3.28
Ukrayna	700 950.89	3.08
Amerika Birləşmiş Ştatları	614 170.32	2.70
Fransa	537 324.30	2.36
Hindistan	526 800.63	2.32
Gürcüstan	498 622.17	2.19
Yunanıstan	479 389.34	2.11
Xorvatiya	451 056.01	1.98
İspaniya	436 790.32	1.92
İsrail	435 818.85	1.92
Böyük Britaniya	403 169.94	1.77
Digər ölkələr	4 422 852.29	19.44

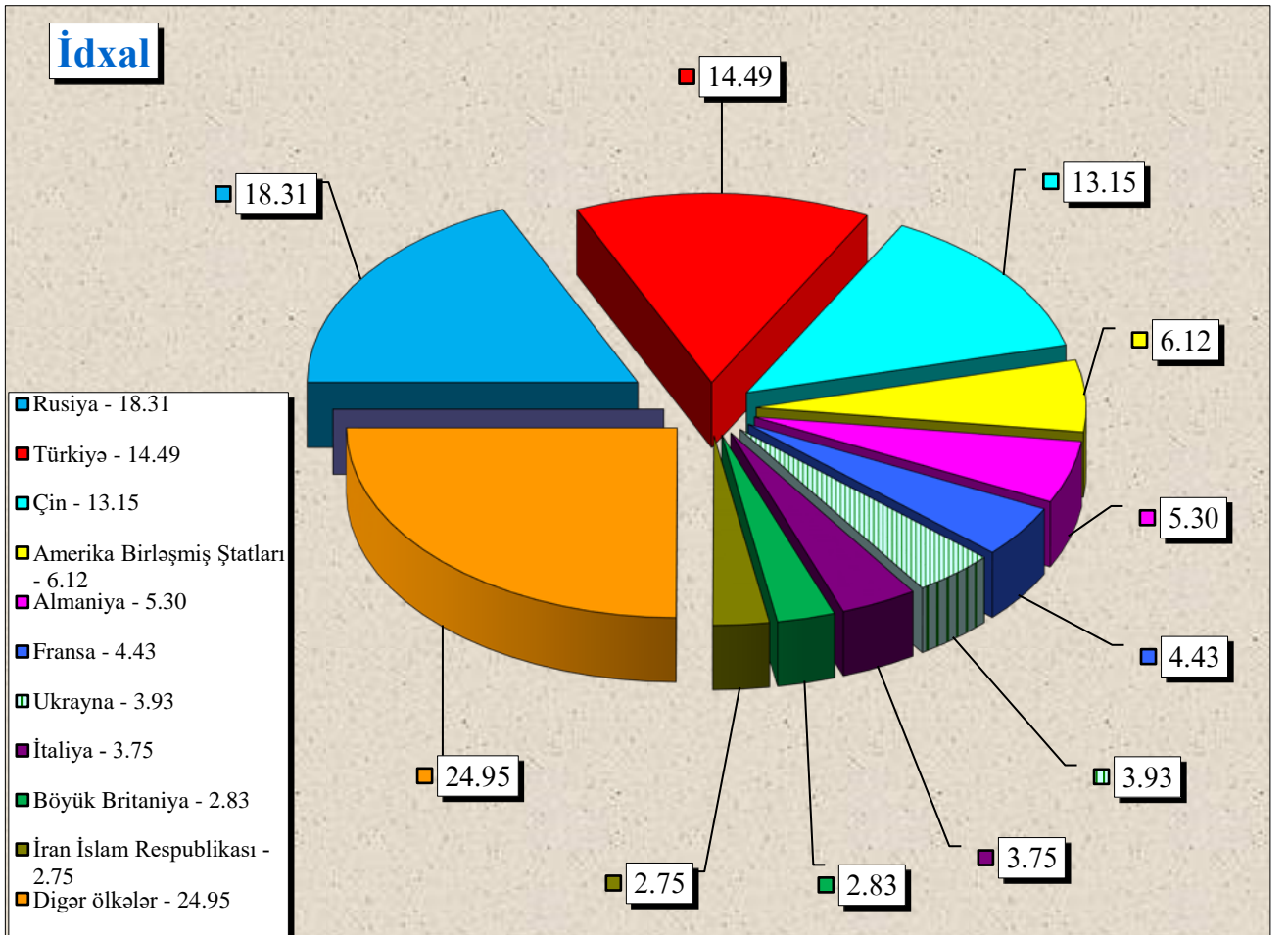
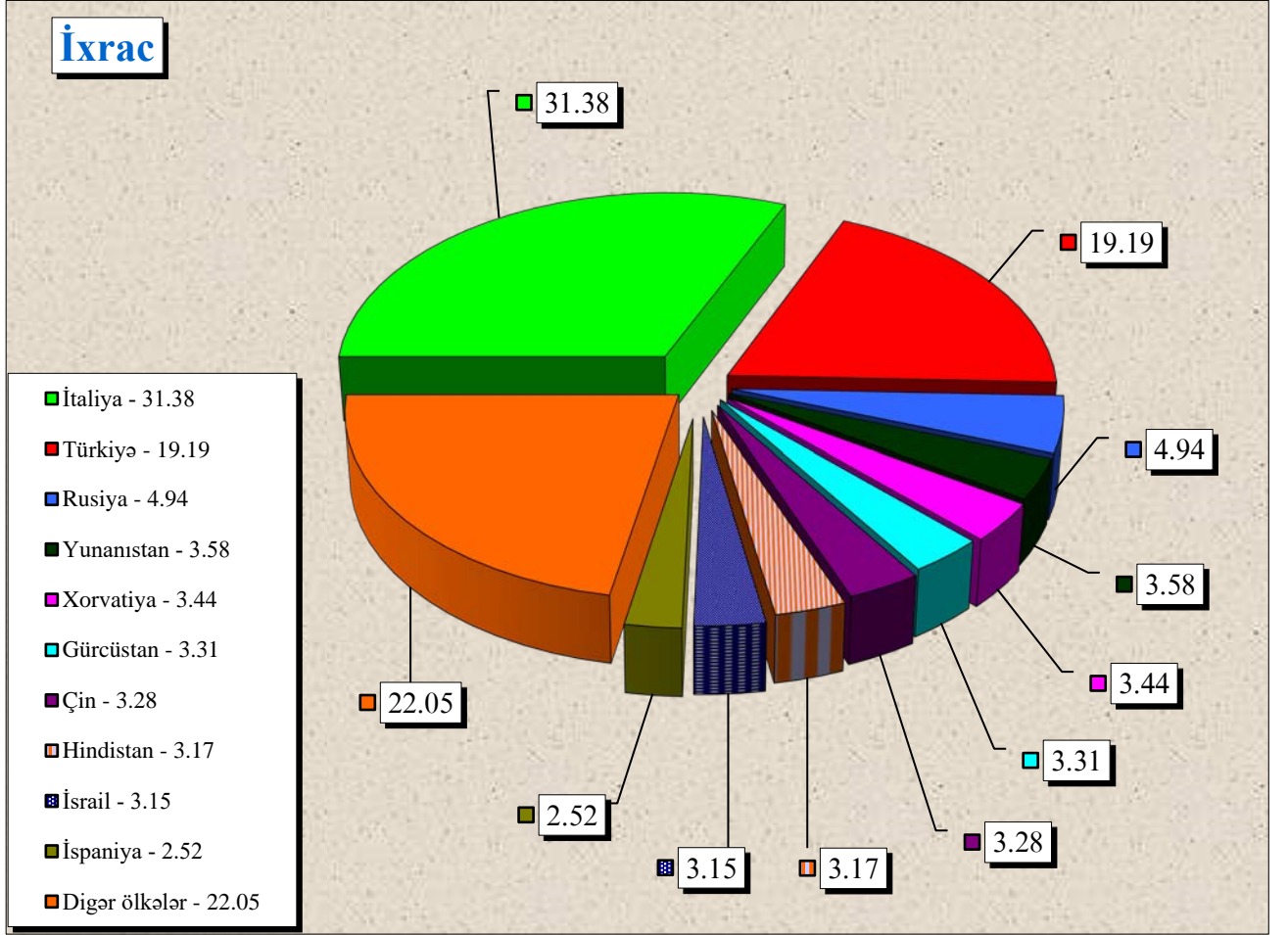
İxracda əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi ixrac nisbətən %-lə
Cəmi	13 060 548.39	100.00
o cümlədən:		
İtaliya	4 098 909.53	31.38
Türkiyə	2 506 959.35	19.19
Rusiya	644 661.67	4.94
Yunanıstan	467 537.15	3.58
Xorvatiya	448 808.09	3.44
Gürcüstan	431 834.89	3.31
Çin	428 865.76	3.28
Hindistan	413 585.97	3.17
İsrail	411 142.79	3.15
İspaniya	328 647.40	2.52
Ukrayna	320 436.29	2.45
Tunis	293 505.69	2.25
Portuqaliya	239 769.80	1.84
Almaniya	232 271.98	1.78
Çexiya	226 991.12	1.74
Digər ölkələr	1 566 620.91	11.98

İdxalda əsas ölkələr

Ölkələrin adı	Min ABŞ dolları	Ümumi idxala nisbətən %-lə
Cəmi	9 685 515.80	100.00
o cümlədən:		
Rusiya	1 772 944.38	18.31
Türkiyə	1 403 513.33	14.49
Çin	1 273 883.33	13.15
Amerika Birləşmiş Ştatları	592 870.70	6.12
Almaniya	513 456.85	5.30
Fransa	428 594.02	4.43
Ukrayna	380 514.60	3.93
İtaliya	363 652.94	3.75
Böyük Britaniya	273 905.17	2.83
İran İslam Respublikası	266 106.81	2.75
Yaponiya	172 702.67	1.78
Koreya Respublikası	158 749.78	1.64
Hindistan	113 214.66	1.17
İspaniya	108 142.92	1.12
Qazaxıstan	104 240.05	1.08
Digər ölkələr	1 759 023.59	18.15

Əlavə 5.1-də göstərilmiş ixrac və idxal əməliyyatlarında əsas ölkələrin faizlə xüsusi çəkisi

**İxrac və idxalda keçirilən yüklərin daşınma vasitələri üzrə
miqdarı (netto çəki ilə) və dəyəri**

N/v kodu	Daşınma vasitələri	İxrac		İdxal		Cəmi	
		Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)	Netto çəki (ton)	Statistik dəyər (min ABŞ dolları)
10	Dəniz nəqliyyatı vasitələri	244 638.36	79 452.24	580 000.25	465 814.17	824 638.61	545 266.41
20	Dəmiryolu nəqliyyatı vasitələri	2 081 852.48	431 711.93	4 417 751.51	1 885 886.74	6 499 603.99	2 317 598.66
30	Avtomobil nəqliyyatı vasitələri	1 254 194.57	1 102 284.06	2 124 564.74	5 557 782.05	3 378 759.31	6 660 066.11
40	Hava nəqliyyatı vasitələri	43 721.79	240 906.13	9 560.58	997 418.95	53 282.36	1 238 325.08
50	Poçt göndərişi	10.32	2 683.73	267.24	63 016.08	277.56	65 699.81
70	Stasionar nəqliyyat vasitələri	36 833 631.68	11 202 344.46	42 675.06	6 818.23	36 876 306.74	11 209 162.69
90	Özü hərəkət edən vasitələr	324.80	1 165.85	38 248.68	708 779.58	38 573.48	709 945.43
	Yekun:	40 458 374.00	13 060 548.39	7 213 068.06	9 685 515.80	47 671 442.06	22 746 064.19

Qısa metodoloji izahat

“Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasi”na Azərbaycan Respublikasının digər ölkələrlə xarici ticarət əlaqələrinə dair məlumatlar daxil edilmişdir. Verilən göstəricilər ixrac və idxal olunan malların ölkə sərhədindən keçirilən zaman xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları tərəfindən tərtib olunan gömrük bəyannamələri əsasında Dövlət Gömrük Komitəsinin Vahid Avtomatlaşdırılmış İdarəetmə Sistemindən (VAİS) alınmışdır.

Xarici ticarət əlaqələrinə dair aşağıdakı göstəricilər daxil edilmişdir:

- büdcə daxilolmaları haqqında məlumat;
- xarici iqtisadi fəaliyyət iştirakçıları haqqında məlumat;
- ticarət əməliyyatlarının həcmi haqqında məlumat;
- idxal-ixrac əməliyyatlarının həcmnin ölkə qrupları (Müstəqil Dövlətlər Birliyi, Avropa İttifaqı), ölkələr, mal qrupları (Xarici İqtisadi Fəaliyyətin Mal Nomenklaturasının 2 rəqəmli kodları üzrə), əsas mallar, mülkiyyət növləri, sövdələşmə xarakterləri, daşınma vasitələri üzrə bölgüsü;
- gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizə haqqında məlumat;

İdxal-ixrac əməliyyatlarının həcmnin dəyəri ABŞ dolları ilə verilmişdir.

Göstəricilər “Azərbaycan Respublikası Xarici Ticarətinin Gömrük Statistikasının Metodologiyası”na əsasən hazırlanmışdır. Xarici ticarətin gömrük statistikasının aparılması üçün ilkin məlumatlar malların gömrük rəsmiləşdirilməsində təqdim olunan gömrük bəyannamələrində göstərilən məlumatlar sayılır.

Azərbaycan Respublikası xarici ticarətinin gömrük statistikasi ümumi ticarət uçot sistemi əsasında aparılır.

Azərbaycan Respublikasının idxalına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- sərbəst dövriyyə üçün buraxılış gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- təkrar idxal gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- daxildə emal xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- xaricdə emal xüsusi gömrük prosedurunun müddəti başa çatdıqdan sonra gətirilən mallar;
- ölkə ərazisinə gətirilib gömrük anbarı və sərbəst zona xüsusi gömrük prosedurları altında yerləşdirilən mallar;
- son istifadə xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- ölkə ərazisinə gətirilib dövlətin xeyrinə imtina edilən mallar;

Azərbaycan Respublikasının ixracına aşağıdakı mallar daxil edilir:

- ixrac gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- təkrar ixrac gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- daxildə emal edildikdən sonra göndərilən mallar;
- xaricdə emal xüsusi gömrük proseduruna müvafiq olaraq göndərilən mallar;
- gömrük anbarı və sərbəst zona xüsusi gömrük prosedurları altında yerləşdirilməsi başa çatandan sonra göndərilən mallar;
- son istifadə xüsusi gömrük prosedurunun müddəti bitdikdən sonra göndərilən mallar.

Gömrük statistikasının ümumi ticarət uçot sistemində aşağıdakı mallar nəzərə alınmır:

- ölkə ərazisindən tranzit keçən mallar;
- müvəqqəti gətirilən (aparılan) mallar;
- müvəqqəti saxlanc xüsusi gömrük proseduru altında yerləşdirilən mallar;
- gömrük anbarı, sərbəst zonada yerləşdirilən və ölkənin gömrük ərazisindən aparılmaq üçün nəzərdə tutulan daxili mallar;
- ölkənin ərazisində məhv edilən xarici mallar;
- səfirlik, konsulluq, beynəlxalq təşkilatların yanındakı nümayəndəliklərin və ölkənin xaricdə yerləşən digər rəsmi nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün ölkənin gömrük ərazisindən aparılan mallar;

- xarici ölkələrin səfirlik, konsulluq və digər rəsmi nümayəndəliklərinin, beynəlxalq təşkilatların nümayəndəliklərinin fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən mallar;
- xaricdə dislokasiya olunan hərbi hissələr üçün keçirilən mallar;
- xarici dövlətin ərazisindən keçməklə gömrük orqanları arasında daşınan daxili mallar;
- təbii fəlakət və digər fəvqəladə vəziyyətlərin nəticələrini aradan qaldırmaq, qəza-xilas etmə tədbirlərini həyata keçirmək, o cümlədən zərərçəkmişlərə paylamaq və onlara yardım etmək məqsədilə keçirilən və sonradan qaytarılması nəzərdə tutulan mallar.

Malların gömrük sərhədindən keçirilmə xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq onların gömrük statistikasında nəzərə alınıb-alınmaması müəyyən edilir.

Aşağıdakı mallar gömrük statistikasına daxil edilir:

- qeyri-monetar qızıl, ödəmə vasitəsi kimi olmayan qiymətli metallar;
- tədavüldə olmayan banknotlar, qiymətli kağızlar və sikkələr;
- barter müqavilələri vasitəsilə sərhəddən keçirilən mallar;
- alqı-satqısı dövlət hesabları vasitəsi ilə həyata keçirilən mülki və hərbi təyinatlı mallar;
- humanitar və texniki yardım;
- hədiyyə və bəxşişlər;
- hərbi təyinatlı mallar;
- konsiqnasiya müqavilələri üzrə keçirilən mallar;
- xarici investisiyalı müəssisələrin nizamnamə fondu kimi gətirdiyi və öz istehsalı olaraq apardığı mallar;
- məlumat və proqram təminatı vasitələri;
- geriye qaytarılan mallar;
- şirkətin və müəssisələrin öz filialları və ya bölmələri arasında apardığı əməliyyatlar nəticəsində sərhəddən keçirilən mallar;
- ölkə limanlarında xarici ölkəyə məxsus gəmilərdən boşaldılan və ya Azərbaycana məxsus gəmilərin açıq dənizdə digər ölkəyə məxsus gəmilərdən əldə etdiyi balıq və digər dəniz məhsulları, dənizin dibindən çıxarılan minerallar;
- bunker yanacağı, ballast, ərzaq ehtiyatı və digər materiallar aşağıdakı hallarda nəzərə alınır:
  - Azərbaycan Respublikasının ərazisində xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlara satıldıqda;
  - Azərbaycan Respublikasının ərazisində ölkənin dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarının xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarından alındıqda və ya ölkə limanlarında xarici ölkəyə məxsus dəniz və çay gəmiləri, uçan aparatlarından boşaldıqda;
- poçtla və ya kuryer xidməti ilə göndərilən mallar (əgər malın həcmi və ya dəyəri qanunla müəyyən olunmuş həddən çox olarsa);
- işləyən qeyri-rezidentlər də daxil olmaqla, bütün kateqoriyalardan olan şəxslərin qanunla müəyyən edilmiş statistik müşahidə həddi normasından artıq keçirdiyi mallar;
- emal üçün və ya emal edildikdən sonra (hazır məhsul) keçirilən mallar;
- rüsumsuz ticarət mağazalarına göndərilən daxili mallar;
- təbii fəlakət və digər fəvqəladə vəziyyətlərin nəticələrini aradan qaldırmaq, qəza-xilas etmə tədbirlərini həyata keçirmək, o cümlədən zərərçəkmişlərə paylamaq və onlara yardım etmək məqsədilə keçirilən və sonradan qaytarılması nəzərdə tutulmayan mallar.

Aşağıdakı mallar gömrük statistikasına daxil edilmir:

- miqdarı və ya dəyəri statistik müşahidə həddini aşmayan mallar;
- ölkə ərazisindən tranzit keçən və ya ölkə ərazisində yalnız boşaldılıb yüklənən mallar;
- müvəqqəti aparılan və ya gətirilən mallar;

- monetar qızıl, tədavüldə olan milli və xarici valyuta (numizmatika məqsədləri üçün istifadə edilənlərdən başqa), qiymətli kağızlar;
- mülkiyyət hüquqları rezidentdən qeyri-rezidentə sərhədi keçirilmədən verilən qeyri-maliyyə aktivləri;
- kommersiya əməliyyatları predmeti olmayan mallar:
  - fiziki şəxslər tərəfindən şəxsi istifadə üçün keçirilən, miqdarı və dəyəri qanunla müəyyən olunmuş həddən çox olmayan mallar;
  - abunəçilərə göndərilən qəzet və jurnallar, digər dövrü nəşrlər;
  - xarici dövlətlərin diplomatik və digər nümayəndəliklərinin (səfirlik, konsulluq, elmi təşkilatlar və ya hərbi bazalar), həmçinin ölkə ərazisində yerləşən beynəlxalq təşkilatların keçirdikləri mallar;
  - konkret müştərinin ehtiyacları üçün hazırlanmış proqram təminatı və ya identifikasiya oluna bilən istənilən tip orijinal əsər yazılmış məlumat daşıyıcıları;
- beynəlxalq daşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələri;
- beynəlxalq daşımaları həyata keçirən nəqliyyat vasitələrinin normal istismarı üçün nəzərdə tutulan texniki təchizat vasitələri, yanacaq və digər mallar;
- nəqliyyat vasitəsi sərnişinlərinin və heyət üzvlərinin istifadəsi üçün nəzərdə tutulan ərzaq ehtiyatı və digər mallar;
- Azərbaycana məxsus və ya rezidentlər tərəfindən icarəyə götürülmüş gəmilər tərəfindən tutularaq və ya istehsal olunaraq ölkəyə gətirilən dəniz məhsulları;
- ölkənin gömrük sərhədlərindən kənarında yerləşən Azərbaycana məxsus və ya rezidentlər tərəfindən icarəyə götürülən nəqliyyat vasitələri üçün aparılan yanacaq və sürtkü materialları;
- texniki xidmət göstərməsi üçün sərhəddən keçirilən nəqliyyat vasitələri;
- təmir olunmaq üçün sərhəddən keçirilən nəqliyyat vasitələri;
- sərgi eksponatları;
- idman yarışları, tamaşalar və analogi tədbirlər üçün keçirilən mallar;
- girov əşyaları və öhdəliyi təmin edən digər vasitələr;
- mal nümunələri;
- rüsumsuz ticarət mağazalarına gətirilən xarici mallar;
- sərhəddən keçirilən malların daşınması üçün qablaşdırma materialları;
- əvvəllər hər hansı bir gömrük proseduru altında yerləşdirilərək gömrük statistikasına daxil edilən və sonradan ölkədən çıxarılmadan gömrük proseduru dəyişdirilən mallar.

Malların statistik dəyəri idxal və ya ixraca dair bağlanmış müqavilələrin qiymətləri əsasında, Mərkəzi Bankın gömrük bəyannaməsinin buraxıldığı günə müəyyən etdiyi məzənnə üzrə ABŞ dolları ilə müəyyən edilərək vahid qiymət bazisinə gətirilir.

İdxalın dəyərinin qiymətləndirilməsi malın gömrük bəyannaməsində göstərilmiş SİF baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. SİF- (dəyər, sığorta, fraxt)-malın satış şərtidir ki, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, malın sığorta edilməsi və nəqli üzrə xərclər daxil edilir.

İxracın dəyərinin qiymətləndirilməsi malların gömrük bəyannaməsində göstərilmiş FOB baza qiymətlərinə gətirilmiş faktura (kontrakt) dəyəri üzrə aparılır. FOB (bortda azad)-malın satılma şərtidir ki, buna görə malın qiymətinə onun dəyəri, malın çatdırılması və gəmi bortuna yüklənməsi üzrə xərclər daxil edilir.